

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۲۰ دقیقه

نام آزمون: فنون دوازدهم سبک شناسی تستی

تاریخ آزمون:

۱ کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد نویسنده متن زیر نادرست است؟

«مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته»

- ۱ از پیشگامان نثر جدید فارسی است. شعرهم می‌سرود.
- ۲ از معروف‌ترین نویسندگان و سیاستمداران بزرگ دوره بیداری است.
- ۳ او با تغییر سبک نگارش تکلف را در نثر از بین برد.
- ۴ احیاکننده نثر فارسی است و منشآت مهم‌ترین اثر اوست.

۲ بیت گزینه از سروده‌های یکی از شاعران سنت‌گرای عصر بیداری است.

- ۱ ژبان هاف‌هافو شو، هاف کن بینم
- ۲ امروز ای فرشته رحمت، بلا شدی
- ۳ کجا طفلی کشد با دست لرزان
- ۴ پایا تا به سر کرشمه و سر تا به پای ناز
- ۱ برای هاف سینه صاف کن بینم
- ۲ خوشگل شدی، قشنگ شدی، دلربا شدی
- ۳ خطی زرین، بدان ماند درخشا
- ۴ زیبا شدی، لوند شدی، خوش ادا شدی

۳ از نظر سطح فکری شعر عصر بیداری مفاهیم کدام گزینه جزء مضامین شعر این دوره است؟

- ۱ مضامین کلی و ذهنی
- ۲ مسائل اخلاقی
- ۳ مضامین سیاسی، اجتماعی و وطنی
- ۴ عارفانه‌سرایی و غزل‌گویی

۴ کدام یک از گزینه‌های زیر به دوره بیداری اختصاص دارد؟

- ۱ این دوره یکی از مهمترین دوره‌های کمال و گسترش نثر پارسی است.
- ۲ در این دوره تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی رواج یافت.
- ۳ این دوره را می‌توان شکوفاترین دوران زبان و ادب فارسی دانست.
- ۴ در این دوره ادبیات- به ویژه شعر- برای آنکه بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند زبان محاوره را برگزید.

۵ کدام یک از آثار زیر مربوط به اخوان ثالث نیست؟

- ۱ زمستان
- ۲ آخر شاهنامه
- ۳ آی آدم‌ها
- ۴ از این اوستا

۶ پروین اعتصامی در قصیده به سبک کدام شاعر می‌سراید و بنیان‌گذار شعر نو فارسی کیست؟

- ۱ حافظ - مهدی اخوان ثالث
- ۲ ناصر خسرو - علی اسفندیاری
- ۳ عنصری - علی اسفندیاری
- ۴ فرخی سیستانی - مهدی اخوان ثالث

۷ نویسندگان آثار همه گزینه‌ها کاملاً درست معرفی شده‌اند؛ به جز:

- ۱ سرگذشت حاجی بابای اصفهانی: میرزا حبیب اصفهانی / خداوندنامه: صبای کاشانی
- ۲ ایده‌آل: میرزاده عشقی / شمس‌الدین و قمر: میرزا حسن خان بدیع
- ۳ تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی / تاریخ تطور نظم فارسی: محمدتقی بهار
- ۴ داستان باستان: میرزا حسن خان بدیع / شمس و طغرا: محمدباقر میرزا خسروی

۸ نخستین رمان تاریخی چه نام داشت و چه کسی آن را نوشت؟

- ۱ تهران مخوف - مرتضی مشفق کاظمی
- ۲ یکی بود یکی نبود - محمدعلی جمالزاده
- ۳ شمس و طغرا - محمدباقر میرزا خسروی
- ۴ جعفر خان از فرنگ برگشته - حسن مقدم

۹ همهٔ گزینه‌ها با بیت زیر قرابت معنایی دارند، به جز:

«شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست / طبیب جان خرابم کسی ورای تو نیست»

۱ شربت لعل لب بود شفای دل ما	۲ هر گه از چشم خوشت خسته و بیمار شدیم
۳ جز لقای روی جان افروز دوست	۳ درد ما را نیست درمان ای طبیب
۴ تا ز لذات دو عالم نگذری مردانه وار	۴ کی توان کی، از لقای دوست برخوردار شد
۵ لقای یار که تسکین دوزخ دل ماست	۵ حدیث باغ خلیل است و آتش نمرود

۱۰ بر اساس ویژگی‌های زبانی جدید، کدام شعر سرودهٔ شاعران عصر مشروطه نیست؟

۱ شده‌ام عاشق و در کیسه ندارم زرکی	۲ عاشقم پول ندارم کوزه بده آب بیارم
۳ در میان آش رندان چون نخود قاطی مشو	۳ اعتدالی بوده‌ای اکنون دمکراتی مشو
۴ یاد بگذشته چو آن دورنمای وطن است	۴ که شود بر افق شام غریبان ترسیم
۵ تا رشته به دست این دبنگ است	۵ این قافله تا به حشر لنگ است

۱۱ در منظومهٔ زیر کدام ویژگی مشهود نیست؟

«روزی که بازوان بلورین صبحدم / برداشت تیغ و پردهٔ تاریک شب شکافت، / روزی که آفتاب از هر دریچه تافت / روزی که گونه و لب یاران هم نبرد / رنگ نشاط و خندهٔ گم‌گشته بازیافت، / من نیز باز خواهم گردید آن زمان / سوی ترانه‌ها و غزل‌ها و بوسه‌ها / سوی بهارهای دل‌انگیز گل‌فشان / سوی تو، / عشق من»

۱ سنت‌شکنی در قالب شعر و موسیقی	۲ زمینی و دنیوی بودن تفکر شاعر
۳ جدید و نو بودن صور خیال و تصاویر شعری	۴ صمیمانه بودن لحن شاعر

۱۲ در کدام گزینه به ترتیب، آثار معرفی شده با توضیحات زیر متناسب است؟

(الف) اولین رمان اجتماعی فارسی

(ب) اولین داستانی از نثر انقلاب

(ج) اولین اثر داستانی سیمین دانشور

۱ تهران مخوف - ضیافت - شهری چون بهشت	۲ تهران مخوف - کشتی پهلو گرفته - آتش خاموش
۳ یکی بود یکی نبود - زیارت - شهری چون بهشت	۴ یکی بود یکی نبود - جای پای خون - آتش خاموش

۱۳ همهٔ آثار ذکر شده در گزینهٔ متعلق به قیصر امین پور است.

۱ دستور زبان عشق - زمین سوخته - طوفان در پранتز	۲ گوشوارهٔ عرش - منظومهٔ ظهر روز دهم - بی‌بال پریدن
۳ آینه‌های ناگهان - خواب ارغوانی - سنت و نوآوری در شعر معاصر	۴ در کوچهٔ آفتاب - تنفس صبح - دستور زبان عشق

۱۴ کدام گزینه از موارد سطح ادبی نثر دورهٔ معاصر است؟

۱ از واژه‌های عربی نسبت به گذشته کاسته شده است.	۲ در این دوره گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارد.
۳ شماری از واژه‌های اروپایی به زبان این دوره راه یافته‌اند.	۴ بسیاری از افعال در نثر این دوره حذف می‌شوند.

۱۵ پدیدآورندگان «ظهور - گوشوارهٔ عرش - تلخ و شیرین - آتش خاموش»، به ترتیب، دارای کدام آثار دیگر نیز هستند؟

۱ ضیافت - زمستان ۶۲ - زیارت - سووشون	۲ سفر ششم - صدای سبز - راه آب نامه - شهری چون بهشت
۳ دلاویزتر از سبز - خواب ارغوانی - یکی بود یکی نبود - زمستان	۴ ملاقات در شب آفتابی - برآشفتن گیسوی تاک - زمین سوخته - دید و بازدید

۱۶ مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

«اشک سحر زدايد از لوح دل سياهی / خرّم کند چمن را باران صبحگاهی»

۱ از هوای تر شود آینهٔ ما بی‌غبار	۲ رشتهٔ باران گره از کار مستان وا کند
۳ اشکش ز دل غبار کدورت نمی‌برد	۳ چشمی که تر به یآوری توتیا کند
۴ گریهٔ دائم سياهی را نبرد از بخت من	۴ زاغ را بسیاری باران نسازد پر سپید
۵ چون عقد گوهری که شود پاره رشته‌اش	۵ ریزد مسلسل از مژه‌ام قطره‌های اشک

۱۷ توضیحات مربوط به کدام دوره شعر معاصر در برابر آن درست آمده است؟

- ① دوره چهارم: رواج سمبولیسم اجتماعی
 ② دوره سوم: دست یابی بهتر شاعران به جوهر شعر
 ③ دوره دوم: توجه شاعران به مشکلات و آرمان‌های مردم
 ④ دوره اول: دوره درخشش نیما

۱۸ کدام گزینه درباره «فتحعلی‌خان صبای کاشانی» نادرست است؟

- ① پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر دوره بازگشت و بیداری است.
 ② وی در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت و منظومه گلشن صبا به تقلید از بوستان سعدی سروده شده است.
 ③ خداوندنامه حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلیری‌های حضرت علی (ع) از آثار اوست.
 ④ صبای کاشانی علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت و در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت.

۱۹ متن زیر شرح حال کدام شخصیت است؟

«شاعر، روزنامه‌نگار، نمایش‌نامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطیت بود. او در روزنامه‌اش به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت و به دلیل جسارت و بی‌پروایی در بیان اندیشه‌های سیاسی، اجتماعی و وطن‌پرستانه‌اش بیش از آنکه به اوج شکوفایی برسد، به دست رضاخان ترور شد.»

- ① عارف قزوینی
 ② ایرج میرزا
 ③ فرخی یزدی
 ④ میرزاده عشقی

۲۰ ابیات زیر از ملک‌الشعراى بهار است. با توجه به ویژگی‌های شعری کدام گزینه نادرست است؟

- «همی‌نالم به دردا همی‌گریم به زارا
 الا ای باد شبگیر ازین شخص زمین‌گیر
 که ماندم دور و مهجور من از یار و دیارا
 بپر نام و خیر گیر ز یار نامدارا»
- ① زبان شعر زبان گذشته است.
 ② بیت فاقد واژگان و اصطلاحات موسیقی است.
 ③ قالب شعری غزل است
 ④ درون‌مایه شعر جزئی‌نگر و عینیت‌گرا است.

پاسخنامه تشریحی

۱ قائم مقام فراهانی از معروف‌ترین نویسندگان و سیاست‌مداران بزرگ دوره بیداری است. قبل از وی سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش تکلف را در نثر از بین برد. قائم مقام احیاکننده نثر فارسی است و «منشآت» از مهم‌ترین آثار دهخدا، از پیشگامان نثر جدید فارسی است.

۲ در سه گزینه دیگر کلماتی دیده می‌شود که نشان از زبان ساده مردم کوچه و بازاری دارد. کلماتی مانند «هاف‌هافو، بلا شدن یا لوند شدن، اما زبان بیت گزینه ۳» زبان سنتی گذشته است.

۳ مضامین کلی و ذهنی، مسائل اخلاقی، عارفانه سرایی و غزل گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود، تا حد زیادی کارایی خود را از دست داد و مضامین سیاسی، اجتماعی و وطنی رونق یافت.

۴ ادبیات این دوره زبان محاوره را برگزید تا قابل فهم تر باشد.

۵ آی آدم‌ها مربوط به نیما یوشیج است.

۶ به سبک ناصر خسرو می‌سراید و نیما یوشیج بنیان‌گذار شعر نو فارسی است.

۷ سرگذشت حاجی بابای اصفهانی اثر جمیز موریه است و میرزا حبیب اصفهانی آن را ترجمه کرده است.

۸ نخستین رمان تاریخی معاصر «شمس و طغرا» نام داشت و محمداقبر میرزا خسروی آن را نوشت.

۹ مفهوم مشترک ابیات و بیت صورت سؤال: دیدار یار و چهره معشوق برای عاشق، موجب تسکین و آرامش و درمان‌بخش است.

مفهوم بیت گزینه ۳: شرط رسیدن به معشوق، ترک تعلقات و گذشتن از لذات دنیوی است.

۱۰ در بیت گزینه ۳، ویژگی‌های زبانی جدید شعر دوره مشروطه دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: استفاده از شکل محاوره فعل (بیارم) و اصطلاح «کوزه بده آب بیارم» از کنایات عامیانه است.

گزینه ۲: «چون نخود قاطی مشو» از اصطلاحات عامیانه و «دمکراتی» از واژگان فرنگی است.

گزینه ۴: استفاده از واژه «دبنگ» و اصلاح «لنگ بودن قافله»، از کاربردهای زبان عامیانه است.

۱۱ در این منظومه صور خیال عادی هستند و دور از ذهن نیستند که بتوان آنها را جدید و نو تصور کرد؛ اما شعر لحنی صمیمانه دارد و تفکر زمینی و سنت‌شکنی کاملاً در آن مشهود است.

۱۲ «تهران مخوف» نوشته مشفق کاظمی، اولین رمان اجتماعی فارسی است که در ۱۳۰۱ منتشر شد.

«کشتی پهلو گرفته» و «ضیافت» و «جای پای خون» از تجربه‌های داستانی سید مهدی شجاعی (از نویسندگان انقلاب) است.

«آتش خاموش» اولین تجربه داستان‌نویسی سیمین دانشور و «زیارت» از آثار جلال آل احمد است.

۱۳ «آینه‌های ناگهان»، «دستور زبان عشق»، «در کوچه آفتاب»، «بی‌بال پریدن»، «تنفس صبح»، «طوفان در پراتنز»، «سنت و نوآوری در شعر معاصر» و منظومه «ظهر روز دهم» از آثار قیصر امین پورند.

«گوشواره عرش» و «خواب ارغوانی» اثر موسوی گرمارودی و «زمین سوخته» اثر احمد محمود است.

۱۴ فقط گزینه ۲، سطح ادبی است و بقیه گزینه‌ها سطح زبانی نثر معاصر است.

۱۵ آثار علی مؤذنی: ظهور - سفر ششم - ملاقات در شب آفتابی - دلاویز تر از سبز (رد گزینه ۱)

آثار سیدعلی موسوی گرمارودی: گوشواره عرش - صدای سبز - خواب ارغوانی - برآفتن گیسوی تاک

آثار محمدعلی جمال‌زاده: تلخ و شیرین - راه آب‌نامه - یکی بود، یکی نبود (رد گزینه ۴)

آثار سیمین دانشور: آتش خاموش - سووشون - شهری چون بهشت (رد گزینه ۳)

نویسندگان دیگر آثار مطرح در گزینه‌ها عبارت‌اند از:

زمستان ۶۲ (اسماعیل فصیح) - زیارت و دید و بازدید (جلال آل احمد) - زمستان (مهدی اخوان ثالث) - زمین سوخته (احمد محمود)

۱۶ شاعر در بیت صورت‌سؤال، اشک و ناله سحرگاه را مانند باران می‌داند که سیاهی دل انسان را پاک می‌کند. در بیت گزینه ۱، هم شاعر گریه و زاری را به بارانی مانند می‌کند که گره از کار مستان می‌گشاید. در مصراع اول این بیت، «آینه» استعاره از دل است و هوای تر استعاره از گریه و زاری. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: چشمی که با توتیا اشک آلود شده باشد، گریه‌اش اثری بر دل نمی‌گذارد.

گزینه ۳: مانند زاغ که هرچقدر باران بر او بارید پرهایش سپید نخواهد شد، گریه زیاد هم سیاهی بخت شاعر را سپید نکرده است.

گزینه ۴: شاعر اشک‌های خود را به گردن‌بندی مانند کرده است که دانه‌های گوهر آن یکی‌یکی پاره می‌شوند و بر زمین می‌ریزند.

۱۷ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: دوره سوم: رواج سمبولیسم اجتماعی

گزینه ۲: دوره چهارم: دست‌یابی بهتر شاعران به جوهر شعر

گزینه ۳: دوره سوم: توجه شاعران به مشکلات و آرمان‌های مردم

۱۸) ۱ ۲ ۳ ۴ توضیح بیان‌شده دربارهٔ ملک‌الشعرای بهار است .

بهار علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت و در حوزهٔ سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت.

۱۹) ۱ ۲ ۳ ۴ «میرزادهٔ عشقی شاعر، روزنامه‌نگار، نمایش‌نامه‌نویس و نظریه‌پرداز دورهٔ مشروطیت بود. او در روزنامه‌اش به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت و به دلیل جسارت و بی‌پروایی در بیان اندیشه‌های سیاسی، اجتماعی و وطن‌پرستانه‌اش بیش از آنکه به اوج شکوفایی برسد، به دست رضاخان ترور شد.» مهم‌ترین اثر او «نمایش‌نامهٔ منظوم ایده‌آل، یا «سه تابلوی مریم» است.

۲۰) ۱ ۲ ۳ ۴ سطح فکری این غزل از درون‌مایه‌های دورهٔ مشروطه نیست، بلکه مانند غزل‌های دوره‌های قبلی دربارهٔ شکایت و هجران از یار است و ذهنیت‌گراست.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴